

VENITURILE UNIUNII

Bugetul Uniunii este finanțat în mare parte din resurse proprii și completat cu alte venituri. Veniturile anuale trebuie să acopere integral cheltuielile anuale, deoarece deficitul bugetar nu este permis. Decizia privind sistemul de resurse proprii este adoptată de Consiliu cu unanimitate de voturi, ținând seama de avizul Parlamentului European, și trebuie ratificată de fiecare stat membru. Comisia a propus o reformă a sistemului de resurse proprii împreună cu propunerea privind cadrul financiar multianual 2028-2034.

TEMEI JURIDIC

- Articolul 311 și articolul 322 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și articolele 106a și 171 din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice;
- [Decizia \(UE, Euratom\) 2020/2053 a Consiliului din 14 decembrie 2020](#) privind sistemul de resurse proprii ale Uniunii Europene;
- [Regulamentul \(UE, Euratom\) 2021/768 al Consiliului din 30 aprilie 2021](#) de stabilire a măsurilor de punere în aplicare a sistemului de resurse proprii ale Uniunii Europene;
- [Regulamentul \(UE, Euratom\) nr. 609/2014 al Consiliului din 26 mai 2014](#) privind metodele și procedura de punere la dispoziție a resurselor proprii tradiționale și a resurselor proprii bazate pe TVA și pe VNB și privind măsurile pentru a răspunde necesităților trezoreriei, modificat ulterior prin [Regulamentul \(UE, Euratom\) 2022/615 al Consiliului din 5 aprilie 2022](#);
- [Regulamentul \(UE, Euratom\) 2021/769 al Consiliului din 30 aprilie 2021](#) privind regimul unitar definitiv de colectare a resurselor proprii provenite din taxa pe valoarea adăugată;
- [Regulamentul \(UE, Euratom\) 2021/770 al Consiliului din 30 aprilie 2021](#) privind calcularea resursei proprii bazate pe deșeurile de ambalaje din plastic care nu sunt reciclate, privind metodele și procedura de punere la dispoziție a resursei proprii respective, privind măsurile menite să răspundă necesităților trezoreriei și privind anumite aspecte legate de resursa proprie bazată pe venitul național brut.

OBIECTIV

Să asigure autonomia financiară a UE în limitele disciplinei bugetare.

FUNȚIONARE

[Decizia privind resursele proprii din 21 aprilie 1970](#) a dotat Comunitatea Economică Europeană (CEE) cu resurse proprii. În conformitate cu Decizia (UE, Euratom) 2020/2053 a Consiliului din 14 decembrie 2020, nivelul anual de resurse proprii care poate fi folosit este limitat în momentul de față la maximum 1,4 % din

venitul național brut (VNB) al UE. Dat fiind că totalul cheltuielilor nu poate depăși totalul veniturilor, cheltuielile sunt și ele limitate de acest plafon în temeiul actualului cadru financiar multianual 2021-2027 (CFM) ([1.4.3](#)).

STRUCTURA VENITURILOR

1. Resurse proprii

Resurse proprii „tradiționale” (RPT) sunt alcătuite în principal din taxe vamale pe importuri și au fost colectate din 1970. Cota care poate fi reținută de statele membre pentru a acoperi costurile de colectare este de 25 %. Resursele proprii „tradiționale” reprezintă, de obicei, aproximativ 10-15 % din veniturile din resurse proprii^[1].

Resursă proprie bazată pe TVA constă într-un procentaj din TVA-ul estimativ colectat de statele membre, care este transferat către Uniune. Deși sunt prevăzute în decizia din 1970, aceste resurse nu au fost aplicate decât după armonizarea, în 1979, a sistemelor de TVA ale statelor membre. Resursa bazată pe TVA reprezintă în prezent aproximativ 10 % din veniturile din resurse proprii.

Resursa proprie bazată pe deșeurile de ambalaje din plastic a fost introdusă din 1 ianuarie 2021 prin Decizia privind resursele proprii din 2020. Este vorba despre o contribuție națională (transfer direct de la bugetele statelor membre) bazată pe cantitatea deșeurilor provenite din ambalaje de plastic nereciclate, cu o cotă de prelevare uniformă de 0,80 EUR per kilogram. Contribuțiile statelor membre al căror venit național brut pe cap de locuitor se situează sub media UE sunt reduse cu o sumă forfetară anuală, care corespunde unei cantități de 3,8 kilograme de deșeurii din plastic pe cap de locuitor. Veniturile generate de această resursă asigură cam 3-4 % din veniturile din resurse proprii.

Resursa proprie bazată pe VNB constă într-un procentaj uniform prelevat din VNB-ul statelor membre stabilit în fiecare an prin procedura bugetară și a fost creată prin [Decizia 88/376/CEE, Euratom a Consiliului din 24 iunie 1988](#). Inițial, această contribuție se colecta doar în cazul în care celelalte resurse proprii nu acopereau în totalitate cheltuielile, însă în prezent finanțează cea mai mare parte a bugetului UE. Resursele bazate pe VNB s-au triplat față de sfârșitul anilor 1990, iar acum reprezintă, de obicei, aproximativ 60-70 % din veniturile din resurse proprii.

2. Alte venituri și soldul reportat din exercițiul financiar anterior

Printre celelalte venituri se numără impozitele pe salarii plătite de personalul UE, contribuțiile unor țări care nu sunt membre ale UE la programe europene, plățile de dobânzi și amenziile plătite de întreprinderile care încalcă legislația UE. În cazul unui excedent, soldul din fiecare exercițiu financiar este înscris în bugetul pentru exercițiul următor sub formă de venituri. Alte venituri, soldurile și ajustările tehnice reprezintă, în general, între 2 % și 8 % din veniturile totale.

Împrumuturile sunt contabilizate, de asemenea, la „alte venituri” și se ridică în prezent la 25-30 % din buget. Bugetul UE nu se poate afla în deficit, iar finanțarea cheltuielilor sale prin împrumuturi nu este permisă. Cu toate acestea, pentru a finanța granturile și împrumuturile acordate prin instrumentul de redresare NextGenerationEU (NGEU),

[1] [Conturile anuale consolidate ale Uniunii Europene – exercițiul financiar 2021](#).

Comisia a fost autorizată, în mod excepțional și temporar, să împrumute până la 750 de miliarde EUR (la prețurile din 2018) de pe piețele de capital. După sfârșitul anului 2026 nu vor mai fi permise alte împrumuturi nete, ci numai operațiuni de refinanțare.

3. Mecanisme de corecție

Sistemul de resurse proprii a mai fost folosit și pentru a corecta dezechilibrele bugetare dintre contribuțiile nete ale statelor membre. Deși corecția în favoarea Regatului Unit introdusă în 1984 nu mai există, corecțiile forfetare continuă să reducă contribuțiile Danemarcei, Germaniei, Țărilor de Jos, Austriei și Suediei în perioada 2021-2027.

CĂTRE O REFORMĂ A RESURSELOR PROPRII ALE UE

Tratatul de la Lisabona a reafirmat că bugetul trebuie să fie finanțat integral din resurse proprii și i-a lăsat în continuare Consiliului competența de a adopta, în unanimitate, după consultarea Parlamentului, o decizie privind sistemul de resurse proprii al Uniunii^[2], de a introduce noi categorii de resurse proprii și de a renunța la cele existente. Tratatul a mai stabilit că Consiliul poate adopta măsurile de punere în aplicare a acestor decizii numai cu aprobarea Parlamentului, ceea ce întărește poziția Parlamentului în această procedură.

Întemeindu-se pe noile dispoziții din Tratatul de la Lisabona, Parlamentul a solicitat în repetate rânduri, printr-o serie de rezoluții adoptate în ultimii ani, să se reformeze din temelii sistemul de resurse proprii^[3]. Pentru ca bugetul UE să devină mai stabil în sprijinul obiectivelor de politică ale Uniunii, Parlamentul a subliniat nevoia unui pachet ambițios și echilibrat de noi resurse proprii ale UE, care să fie echitabil, simplu, transparent și neutru din punct de vedere fiscal pentru cetățeni. Parlamentul a insistat, de asemenea, să se întreprindă reforme pentru a face procesul de colectare a veniturilor mai simplu, mai transparent și mai democratic, a reduce cota contribuțiilor bazate pe VNB și a elimina treptat toate tipurile de corecții.

În ianuarie 2017, „grupul Monti” la nivel înalt și-a prezentat [raportul final](#) referitor la metode de finanțare a bugetului UE mai transparente, mai simple, mai echitabile și cu o mai mare răspundere democratică. Concluzia raportului a fost că bugetul UE are nevoie de reforme, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, pentru a putea răspunde provocărilor actuale și a obține rezultate concrete pentru cetățenii europeni.

Pe baza acestui raport și a [documentului de reflecție privind viitorul finanțelor UE](#), publicat ulterior, Comisia a făcut o [propunere, la 2 mai 2018](#), de a introduce un pachet de noi resurse proprii^[4], care nu a fost adoptată.

[2] Orice decizie în acest sens trebuie ratificată de statele membre.

[3] [Poziția din 17 decembrie 2014](#) privind sistemul de resurse proprii al Comunităților Europene; [poziția din 16 aprilie 2014](#) referitoare la proiectul de decizie a Consiliului privind sistemul de resurse proprii; [rezoluția din 6 iulie 2016](#) intitulată „Pregătirea revizuirii postelectorale a CFM 2014-2020: recomandările Parlamentului înainte de propunerea Comisiei”; [rezoluția din 26 octombrie 2016](#) referitoare la revizuirea la mijlocul perioadei a CFM 2014-2020; [rezoluția din 24 octombrie 2017](#) referitoare la Documentul de reflecție privind viitorul finanțelor UE; [rezoluția din 14 martie 2018](#) referitoare la reforma sistemului Uniunii Europene de resurse proprii; [rezoluția din 30 mai 2018](#) referitoare la cadrul financiar multianual 2021-2027; [rezoluția din 14 noiembrie 2018](#) referitoare la cadrul financiar multianual 2021-2027, [rezoluția din 10 octombrie 2019](#) referitoare la cadrul financiar multianual 2021-2027 și la resursele proprii: e vremea să răspundem așteptărilor cetățenilor.

[4] Curtea de Conturi a prezentat, la 29 noiembrie 2018, un aviz privind aceste propuneri ([avizul nr. 5/2018](#)).

ÎNCERCĂRI RECENTE DE A REFORMA VENITURILE UE

La reuniunea extraordinară a Consiliului European din 17-21 iulie 2020, șefii de stat și de guvern au ajuns la un acord privind CFM 2021-2027, instrumentul Next Generation EU (NGEU), majorarea plafonului pentru plăți și o nouă resursă proprie bazată pe deșeurile din plastic nereciclate care trebuie să se aplice din ianuarie 2021.

NGEU s-a bazat pe [propunerea Comisiei din 28 mai 2020](#) de a împrumuta o sumă de până la 750 de miliarde EUR prin emiterea de obligațiuni pe piețele internaționale în numele UE, cu scadențe între 3 și 30 de ani, pentru a contracara efectele pandemiei de COVID-19. Pentru a răspunde angajamentelor UE legate de rambursarea la termen a fondurilor colectate pe piețele financiare, Comisia a propus majorarea, în mod excepțional și temporar, cu 0,6 % a plafonului resurselor proprii bazate pe VNB-ul UE, pe lângă propunerea de a se majora permanent de la 1,2 % la 1,4 % plafonul legat de VNB, pentru a ține seama de noul context economic.

Ca răspuns la această propunere, în [rezoluția sa din 23 iulie 2020](#), Parlamentul a subliniat că numai prin crearea unor resurse proprii noi suplimentare se poate asigura rambursarea datoriei UE rezultată din împrumuturile legate de NGEU, protejând în același timp bugetul UE și reducând presiunea fiscală suportată de bugetele naționale și cetățenii europeni. În [poziția sa din 16 septembrie 2020](#), exprimată în cadrul procedurii de consultare, Parlamentul a solicitat încă o dată introducerea de noi resurse proprii noi pe baza unei foi de parcurs.

La 10 noiembrie 2020, negociatorii Parlamentului, Consiliului și Comisiei au ajuns la un acord politic privind CFM, resursele proprii și anumite aspecte legate de guvernarea instrumentului de redresare. În consecință, o nouă anexă la [Acordul interinstituțional dintre Parlamentul European, Consiliu și Comisie privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară](#) a stabilit o foaie de parcurs pentru introducerea de noi resurse proprii în perioada 2021-2027 cu scopul de a acoperi rambursarea datoriei NGEU.

Noua decizie privind resursele proprii a fost adoptată la 14 decembrie 2020, a fost apoi ratificată de toate statele membre înainte de 31 mai 2021 și se aplică retroactiv de la 1 ianuarie 2021.

Ulterior, Comisia publicat două propuneri la 22 decembrie 2021 și la 20 iunie 2023^[5]. Acestea au inclus resurse proprii bazate pe veniturile obținute din licitarea certificatelor din cadrul sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii (ETS), veniturile generate de mecanismul de ajustare a carbonului la frontieră (CBAM) și o resursă proprie statistică temporară bazată pe profiturile întreprinderilor (care urmează să fie înlocuită cu o veritabilă resursă proprie bazată pe impozitarea întreprinderilor).

Dat fiind că Consiliul nu a aprobat pachetul, Comisia a publicat, la 16 iulie 2025, o nouă [propunere privind sistemul de resurse proprii al UE](#). Aceasta include noile resurse proprii propuse anterior, reprezentând 75 % din veniturile CBAM și 30 % din veniturile ETS1 (excluzând ETS2). Propunerea stabilește noi resurse proprii bazate pe e-deșeurile necolectate (2 EUR pe kg), pe accizele la tutun și la produsele asimilate tutunului (15 %

[5] [COM\(2021\)0570](#) și [COM\(2023\)0330](#).

din acciza minimă) și pe o contribuție forfetară anuală a întreprinderilor mari care își desfășoară activitatea în UE (până la 0,1 % din cifra lor de afaceri netă). Propunerea include, de asemenea, ajustări ale resurselor proprii existente, cum ar fi reducerea costurilor de colectare pentru resursele proprii tradiționale (de la 25 % la 10 %) și modificări ale resursei proprii bazate pe deșeurile de ambalaje din plastic (creșterea ratei la 1 EUR pe kg, cu o ajustare suplimentară la inflație). Aceasta precizează, de asemenea, că taxele percepute pentru comerțul electronic fac parte din resursele proprii tradiționale și elimină scutiile pentru coletele cu valoare scăzută. În cele din urmă, propunerea sugerează eliminarea tuturor ajustărilor, inclusiv a reducerilor forfetare bazate pe venitul național brut, a reducerii bazei TVA și a reducerilor pentru resursa proprie bazată pe deșeurile de ambalaje din plastic.

Se preconizează că pachetul propus va genera 40 % din bugetul anual actual: aproximativ 6 % ar proveni din ETS, 1 % din CBAM, 10 % din deșeurile electronice, 7,5 % din tutun, 4,5 % din resursa proprie a întreprinderilor și încă 10 % din ajustările resurselor proprii existente.

PUNCTUL DE VEDERE AL PARLAMENTULUI EUROPEAN CU PRIVIRE LA PROPUNERILE DE REFORMĂ

În cursul procedurii de consultare privind pachetul de noi resurse proprii din 2021, [Parlamentul a aprobat în linii mari propunerea](#), cu unele modificări. Parlamentul a adoptat, de asemenea, [o rezoluție la 10 mai 2023](#) prin care îndeamnă Consiliul să adopte pachetul și propune noi resurse proprii suplimentare. Ulterior, în [rezoluția sa din 9 noiembrie 2023](#), Parlamentul a aprobat propunerea pentru al doilea pachet, cu unele modificări.

Cel mai recent, în [rezoluția sa din 7 mai 2025](#), Parlamentul, încă o dată, „invită Consiliul să adopte de urgență noile resurse proprii ” și „subliniază că [...] este esențial să existe noi resurse proprii veritabile, care să depășească All”.

Andras Schwarcz
10/2025